
Aktivitetsplan for Vitenskapskomiteen for mattrygghet 2014

Innholdsfortegnelse

Mål for VKM	2
Aktiviteter for VKM for 2014	3
Hovedkomiteen	3
Faggruppe for hygiene og smittestoffer (FG1)	3
Faggruppe for plantevernmidler (FG2)	4
Faggruppe for GMO (FG3)	4
Faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (FG4)	4
Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (FG5)	5
Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr (FG6)	5
Faggruppe for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi (FG7)	6
Faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd (FG8)	6
Faggruppe for plantehelse (FG9)	6
Felles aktiviteter for alle faggruppene:	7

Mål for VKM

I tilknytning til mål- og strategiplanen for perioden 2012-2014 har VKM følgende mål for VKM:

Overordnet mål: Levere risikovurderinger av høy vitenskapelig kvalitet

VKM skal levere vurderinger av risiko og nytte, og kunnskapsoppsummeringer til Mattilsynet og Direktoratet for naturforvaltning i tråd med internasjonale prinsipper for å gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko.

Delmål 1: Høy faglig kompetanse

VKM skal ha høy faglig kompetanse, god forståelse av sin rolle i risikoanalysen og benytte internasjonalt anerkjente definisjoner og metoder for vurdering av nytte og risiko innenfor VKMs fagområder.

Delmål 2: Åpenhet

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelige risikovurderinger og klar kommunikasjon på norsk og engelsk.

Delmål 3: Kontaktpunkt til EFSA

VKM skal sørge for dialog og samarbeid med EFSA og andre internasjonale risikovurderingsorganer.

Delmål 4: Effektiv og velfungerende

Effektivt og velfungerende sekretariat og komité

Aktiviteter for VKM for 2014

For året 2014 har Hovedkomiteen og faggruppene i VKM satt opp følgende aktiviteter som de ønsker å gjennomføre i regi av VKM (komité medlemmer og sekretariatet i fellesskap).

Hovedkomiteen

Aktivitetsplan 2014:

- Ferdigstille:
 - Risikovurdering av salterstatter
 - Vurderingene av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat
 - Nytte-risikovurdering av fisk: oppdatering av Helhetssyn på fisk fra 2006
- Vurdere om det er behov for at Hovedkomiteen selvintiere saker
- Definere/identifisere forskningsbehov og sammenstille kunnskapshull som VKM avdekket i perioden 2010-2013 som et oppsummerende dokument fra denne komiteens periode.
- Fagseminarer for VKM i 2014
 - Oppstartsseminar for VKM for perioden 2014-2018 mandag 16. juni
 - VKMs konferanse i forbindelse med VKMs 10-års jubileum tirsdag 17. juni
- Spesielle ekskursjoner/seminarer for Hovedkomiteen i 2014
 - VKMs juileumsseminar 20. mars
- Bidra til arbeid med VKMs 10-års jubileum
- Gi innspill og kommentarer til ny kommunikasjonsstrategi for VKM
- Utarbeide forslag til ny strategi for VKM som skal gjelde fra 2015

Faggruppe for hygiene og smittestoffer (FG1)

Aktivitetsplan 2014:

- Ferdigstille risikovurderingene:
 - Probiotika i barnemat – vurdering av barnegrøter og morsmelkerstatning med *Bifidobacterium lactis*
 - Probiotika til spedbarn – vurdering av morsmelkerstatning og tilskuddsblanding med *Lactobacillus fermentum* CECT5716
 - Kvalitetskrav til vann til jordvanning
- Arbeide med:
 - et utkast til bestilling til vurdering av antimikrobiell resistens
 - en selvinitiert vurdering av sushi
- Diskutere kunnskapsmangler og behov som er fremkommet i gruppens tidligere rapporter, bl. a. med tanke på å identifisere ytterligere emner som bør bli gjenstand for selvstendige risikovurderinger
- Faggruppen skal øke egen kompetanse om og bidra til utvikling av modeller for risikovurdering av mikrobiologisk risiko i mat

- EFSA arbeider med «Development of a risk ranking toolbox for EFSA BIOHAZ Panel». Faggruppen vil søke å implementere de verktøy/anbefalinger som framkommer i denne rapporten til arbeidet med faggruppens risikovurderinger.

Faggruppe for plantevernmidler (FG2)

Aktivitetsplan 2014:

- Utføre helse/miljø-risikovurderinger av plantevernmidler som underlag for Mattilsynets fortløpende godkjenningsordning
- Ferdigstille metodedokumentet på risikovurdering av nytteorganismer (makroorganismer) og gjøre det allment tilgjengelig
- Ferdigstille del 5: Human helse - plantevernmidler i VKMs vurdering av økologisk produksjon og økologisk produsert mat
- Påbegynne varslede bestillinger fra Mattilsynet i 2014:
 - Risikovurdering om helsefare av plantevernmiddelrester ved overskridelse av grenseverdier
 - Risikovurdering av rester av plantevernmidler og inntak av produkter med mange funn i den norske befolkningen
- Utarbeide en plan for vurdering av annen litteratur i faggruppens risikovurderinger

Faggruppe for GMO (FG3)

Aktivitetsplan 2014:

- Utarbeide foreløpige helse- og miljørisikovurderinger av GMOer og avledete produkter som EFSA har på offentlige høring. Utarbeide kommentarer og spørsmål til EFSA GMO Extranet
- Utarbeide endelige helse- og miljørisikovurderinger GMOer og avledete produkter i forbindelse med nasjonale slutføringer
 - Ferdigstillelse av resterende oppdrag fra Miljødirektoratet og Mattilsynet på slutføringer av 39 GMOer og avledete produkter som er godkjent under EU-forordning 1829/2003 og direktiv 2001/18
- Gjennomgang av veiledningsdokumenter fra EFSAs GMO-panel
- Kvalitetssikring av faggruppens risikovurderinger (vurdering av usikkerhet og standardisering av terminologi)
- Arbeide aktivt for synliggjøring av FG3s arbeid nasjonalt og internasjonalt

Faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (FG4)

Aktivitetsplan 2014:

- Ferdigstille risikovurderingene:
 - Risiko-nyttevurdering av salterstatter kaliumklorid (i samarbeid med Faggruppe 1 og 7)
 - Risikovurdering av cyclamat, sakkarin, neohesperidin DC, steviolglykosider og neotam i leskedrikker og saft

- Varslede bestillinger fra Mattilsynet i 2014 (oppstart kun ved oversendelse av bestilling):
 - Triklosan/resistensproblem
 - Jern- og titanoksider som tatoveringspigmenter
 - Konserveringsmidler som brukes som erstatning for propyl- og butylparaben i kosmetiske produkter
 - Vitamin E og estere i kosmetikk
- Mulig igangsettelse av selvinitiert arbeid
- Delta på EFSA network for risk assessment of nanotechnologies in food and feed

Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester (FG5)

Aktivitetsplan 2014:

- Bidra til gjennomføring av risikovurdering iht. bestilling fra Mattilsynet «Update of the benefit and risk assessment: A comprehensive assessment of fish and fish products in the Norwegian diet – based on new knowledge» (sak 13/008) som er forankret i Hovedkomiteen
 - Delta med kapasitet og kompetanse (4 personer inklusiv leder av arbeidsgruppe) (prioritert sak)
- Gjennomføre risikovurdering iht. bestilling fra Mattilsynet «Risikovurdering - inntak av kadmium i den norske befolkning» (Sak 10/505), som er påbegynt og skal gjennomføres etter at sak 13/008 er avsluttet
- På forespørsel fra andre faggrupper, delta med kapasitet og kompetanse dersom behov, i pågående vurderinger som for eksempel vurderingen av økologisk mat som utgår fra Hovedkomiteen (sak 11/007), kvalitetskrav til vann for jordvanning (sak 12/107), vurdering av kobber og sink fra fôr til jord og mat (sak 13-603)
- Påbegynne arbeid i henhold til bestilling fra Mattilsynet på risikovurdering ved inntak av uorganisk arsen via mat i den norske befolkningen (Sak 10-504)
- Selvinitierte oppdateringer:
 - Sak 05/509-1c omhandler kvikksølvinnhold i torskefilet og ga i sin tid grunnlag for Mattilsynets kostholdsråd rettet mot gravide og ammende. Det tolerabelt ukentlig inntak av metyl-kvikksølv ble senket i 2012 og en oppdatering av denne saken bør derfor gjøres
 - Sak 10/507 Scenariofremstilling av inntak av dioksiner og PCB fra krabbe, forutsatt tilgang på forekomstdata av miljøgiftene

Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr (FG6)

Aktivitetsplan 2013:

- Ferdigstille risikovurderingen:
 - Risikovurdering av kobber og sink fra fôr til jord og mat
- Delta i vurderingene om kunnskap av økologisk planteproduksjon, dyrehold/fôring og mat
- Delta i vurderingen: Oppdatering av nytte- risikovurderingen «Et helhetssyn på fisk og sjømat i norsk kosthold» med utgangspunkt i ny kunnskap
- Starte opp arbeidet med ny vurdering om EUs forslag til grense- verdier for tungmetall i gjødsel mm..
- Egeninitierte saker – vurdere 2 forslag

- Bruk av slakteribiprodukter fra landdyr som ingrediens i fôr til oppdrettsfisk
- E-vitamin/selenbehov i husdyrernæringen (både til terrestriske og akvatiske dyr).
- GMO saker – videreføre samarbeidet med Faggruppe 3 i fôrrelaterte saker

Faggruppe for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi (FG7)

Aktivitetsplan 2014:

- Ferdigstille:
 - Nytte- og risikovurdering av å erstatte natriumklorid med kaliumklorid i industriframstilt mat
 - Økologisk mat og humanhelse - en vitenskapelig vurdering av næringsstoffer ikke-næringsstoffer og kontaminanter
- Vurdere om faggruppen skal selvinitiere saker
- Arbeide med vurderinger av dietetiske produkter
- Påbegynne varslede bestillinger fra Mattilsynet i 2014:
 - Fastsettelse av upper tolerable intake levels for vitaminer og mineraler i næringsmidler og kosttilskudd (folsyre, vitamin C, betakaroten og kalsium)
 - Stoffer med ernæringsmessig og/eller fysiologisk effekt som er tilsatt næringsmidler og kosttilskudd
- Bidra i arbeid med:
 - Nytte-risikovurdering av fisk: Oppdatering av Helhetssyn på fisk fra 2006
 - Vurdering av probiotika ved behov
 - Bidra til arbeid med VKMs 10-års jubileum

Faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd (FG8)

Aktivitetsplan 2014:

Faggruppen vil ferdigstille risikovurderingene:

- Risikovurdering av økologisk produksjon og økologisk produsert mat i forhold til dyrevelferdsmessige og dyrehelsemessige problemstillinger
- Vurdering av smitterisiko og risiko for dårlig dyrevelferd ved merdbasert oppdrett i ferskvann og landbasert oppdrett med avrenning til ferskvann
- Vurdering av risiko for innførsel, etablering, utvikling og spredning av Amoebic Gill Disease (AGD). Mattilsynet ønsker en vurdering av smitterisiko og risikofaktorer med tanke på eventuell listeføring

Faggruppe for plantehelse (FG9)

Aktivitetsplan 2014:

- Ferdigstille vurdering av kunnskap om økologisk produksjon og økologisk produsert mat
- Vurdering av enkeltskadegjørere
 - Ferdigstille vurdering av *Agrius planipennis*
 - Påbegynne vurdering av *Anoplophora glabripennis*

- Risikovurdering av smitte fra avfall og avløp fra bedrifter som mottar poteter mm til videre bearbeiding – sammen med Mattilsynet komme frem til en endelig bestilling
- Selvintiering:
 - Vurdere kunnskap om emerging risks og re-emerging risks innen plantehelse

Felles aktiviteter for alle faggruppene:

Faggruppene vil også:

- Påbegynne nye bestillinger fra oppdragsgivere når de kommer, hvis kapasitet i VKM. Rekkefølgen for gjennomføring av bestillingene prioriteres i samarbeid mellom VKM og oppdragsgiver.
- Påbegynne selvinitierte saker om det er faglig grunnlag for dette.
- Påpeke kunnskapshull i sine vurderinger og identifisere forskningsbehov på forespørsel fra Hovedkomiteen
- Bidra i samfunnsdebatten vedrørende spørsmål rundt allerede ferdigstilte risikovurderinger
- Presentere faggruppens risikovurderinger på internasjonale konferanser og nasjonale fagmøter
- Vurdere kombinasjonseffekter av stoffblandinger i risikovurderinger der dette er relevant
- Skrive oversiktsartikler/kortversjoner i forbindelse med publisering av risikovurderinger der dette er mulig og formålstjenlig
- Bidra til at risikovurderinger blir tema for undervisningen ved universiteter og høyskoler
- Arbeide for framtidig rekruttering av personer med kompetanse på risikovurdering til relevante fagmiljøer